

Університету, та грантову активність (академічну та професійну мобільність), що включає стажування аспірантів, дослідників та адміністраторів наукових досліджень в університетах інших країн.

Отже, динаміка розвитку наукової складової педагогічної компаративістики в СумДПУ має кілька вимірів: методологічний (від застосування проблемного та країнознавчого підходів до комплексного застосування глобального/гео-регіонального/країнознавчого, контекстуального, проблемного підходів); змістовий (від монотематики та політематики), організаційний (від виконання досліджень в аспірантурах та докторантурах інших ЗВО та наукових установ до відкриття й розвитку аспірантури і докторантури в СумДПУ), інституційний (від кафедри педагогіки до ННІ педагогіки і психології та інших структурних підрозділів як інституцій, у яких працюють представники порівняльно-педагогічної громади Університету).

Вважаємо, що досвід розвитку порівняльно-педагогічних студій в СумДПУ імені А. С. Макаренка є одним з найбільш плідних і динамічних у нашій країні. Громада сумських компаративістів являє собою потужну висококваліфіковану наукову і методичну спільноту, наукові розвідки якої знаходяться на вістрі світової педагогічної компаративістики.

Переконані, що феномен педагогічної компаративістики в СумДПУ імені А.С.Макаренка, що являє собою динамічну цілісність освітньої та наукової складових, має потужний потенціал розвитку та є вартим подальших досліджень.

В. Стрельніков

Полтавський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені М. В. Остроградського

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ «НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА»

Зважаючи на ініціативу МОН України про необхідність освітніх реформ і змін технологій навчання у контексті реалізації концепції «Нова українська школа», надання великого значення проблемі педагогічних інновацій спеціальним центром педагогічних інновацій для розвитку освіти ЮНЕСКО, Міжнародним бюро з питань освіти при ЮНЕСКО, зазначимо, що проблема запровадження інноваційних технологій навчання є надзвичайно актуальною для освітян. Найважливішими завданнями реформування освіти в Україні є підготовка освіченої, творчої особистості, здатної системно й конструктивно мислити, швидко знаходити потрібну інформацію, приймати оптимально конструктивні рішення, створювати принципово нові ідеї в різних галузях знань. А це формує соціальне замовлення на нові підходи в системі освіти, нове педагогічне мислення та впровадження інноваційних освітніх технологій.

Нова філософія освіти та нова парадигма освіти потребують якісно вищої професійної підготовки учителя, спроможного вирішувати завдання культурного розвитку особистості учня.

Педагогічна інновація (лат. innovation – оновлення, зміна) – нова галузь педагогічного знання, яка займається відбором, теоретичним осмисленням, класифікацією педагогічних інновацій. Поняття «інновація» означає нововведення, новизну, зміни, інновація як засіб і процес передбачає введення чогось нового. Стосовно педагогічного процесу інновація означає введення нового у цілі, зміст, методи і форми навчання і виховання, організацію спільної діяльності учителя й учнів. Інновація є суттєвим діяльним елементом розвитку освіти взагалі, реалізації конкретних завдань у навчально-виховному процесі.

Глосарій інноваційних технологій навчання (ІТН) складають сотні понять: *інноваційний заклад освіти* (заклад, у якому педагогічний та учнівський колектив експериментують, апробують чи впроваджують нові педагогічні ідеї, теорії, технології); *інноваційний потенціал педагога* (сукупність соціокультурних і творчих характеристик особистості педагога, яка виявляє готовність удосконалювати педагогічну діяльність, наявність внутрішніх засобів та методів, здатних забезпечити цю готовність; творча здатність генерувати нові ідеї, що зумовлено професійною установкою на досягнення пріоритетних завдань; уміння проектувати і моделювати свої ідеї на практиці: новатору притаманний високий культурно-естетичний рівень, освіченість, інтелектуальна глибина і різнобічність інтересів; новизна, оригінальність у проведенні занять, дослідницька спрямованість, висока результативність); *інноваційне середовище* (певні морально-психологічні обставини, що підкріплені комплексом заходів організаційного, методичного, психологічного характеру, які забезпечують введення інновацій в освітній процес закладу освіти); *основні складники освітньої інноватики* (теорія створення інновацій у системі освіти – педагогічна неологія; методологія сприйняття, оцінки та інтерпретації нового у філософії освіти, соціології, дидактиці, психології, педагогіці, менеджменті; технологія і досвід практичного застосування освітніх інновацій); *критерії педагогічної інновації* (новизни, що дає змогу визначити рівень новизни досвіду: абсолютний, локально-абсолютний, умовний, суб'єктивний рівні новизни; *оптимальності*, який сприяє досягненню високих результатів за найменших витрат часу фізичних, розумових сил, що означає певну стійкість позитивних результатів у діяльності вчителя; *можливості творчого застосування* інновацій у масовому досвіді, що передбачає придатність апробованого досвіду для масового впровадження у закладах освіти); *критерії оцінки нововведень* (масштаб перетворень; ступінь глибини перетворень; ступінь новизни за чинником часу).

На основі аналізу практики інноваційної педагогічної діяльності та філософської, психологічної і педагогічної літератури, пропонуємо розвивати у своїй готовності до інноваційної педагогічної діяльності такі її компоненти:

1) *цільовий компонент*: пізнавальна сфера охоплює цілі оволодіння учнями знаннями, що передбачають не тільки їх відтворення, інтерпретацію, аналіз, конструювання, узагальнення, оцінку знань, але формування педагогічних умінь та навичок, розвитку творчого педагогічного мислення;

2) *мотиваційний компонент*: усвідомлене ставлення педагога до інноваційних технологій та їх ролі у розв'язанні актуальних проблем педагогічної освіти; пізнавальні інтереси учителів, орієнтовані на застосування інноваційних освітніх технологій, концентруються навколо потреби у науковому розумінні сучасних наукових підходів до інноваційної діяльності, а також різноманітних аспектів особистісної орієнтації освіти; на осмисленні набутого власного досвіду, ступеня ефективності педагогічної діяльності, формування своєї позиції щодо змін у системі освіти; використанні нових знань у власній практичній діяльності;

3) *когнітивний компонент*: об'єднує сукупність знань педагога про сутність і специфіку інноваційних педагогічних технологій, їх види та ознаки, а також комплекс умінь і навичок із застосування інноваційних педагогічних технологій у структурі власної професійної діяльності; є результатом пізнавальної діяльності, його характеризують обсяг знань (ширина, глибина, системність), стиль мислення, сформованість умінь і навичок педагога; інноваційна діяльність пов'язана з педагогічними дослідженнями, тому показниками сформованості когнітивного компонента готовності до неї є: методологічні знання (вміння сприймати дійсність із позицій системного підходу, сформованість загальнонаукових категорій); загальнотеоретичні й методичні знання (знання принципів і методів педагогічного дослідження, володіння конкретними дослідницькими вміннями); уміння успішно застосовувати інноваційні педагогічні технології (гностичні, проектувальні, конструктивні, організаційні, комунікативні); позитивний педагогічний досвід;

4) *діяльнісно-операційний компонент* складають такі професійні вміння: гностичні (уміння здобувати, поповнювати і розширювати свої знання, у тому числі в сфері інноваційної діяльності; за допомогою сучасних діагностичних методів вивчати особистість дитини і власну педагогічну діяльність); проектувальні (здатність планувати навчально-виховний процес відповідно до цілей освіти, психологічних закономірностей, оптимальне поєднання традиційний та інноваційних видів, методів, прийомів технологій професійної діяльності; уміння планувати позакласну роботу); конструктивні (уміння обирати

оптимальні прийоми і способи навчання й виховання, форми роботи, відбирати і розподіляти навчальний матеріал, здійснювати оптимальне керівництво пізнавальними процесами учнів); організаційні (здатність організовувати інноваційну діяльність і навчальну активність дітей відповідно до цілей навчально-виховного процесу та цільових орієнтирів розвитку особистості); комунікативні (вміння використовувати різні механізми формування міжособистісних взаємин учасників педагогічного процесу, застосовувати сучасні інтерактивні освітні технології, створювати безконфліктний й гармонійний освітній простір, створювати інноваційну комунікативну мережу занять);

5) *креативний компонент*: реалізується в оригінальному розв'язанні педагогічних завдань, в імпровізації, експромті: його важливість породжена творчим характером інноваційної діяльності; вчителі мають осмислити ознаки креативності, яка характеризує здатність до створення нового, нетрадиційного підходу до організації навчально-виховного процесу, вміння творчо вирішувати будь-які професійні проблеми, взаємодіяти з вихованцями, колегами, батьками дітей, уміння розвивати креативність дітей, що втілювалося б у їх поведінці;

6) *оцінно-результативний компонент* передбачає зміни в особистості та професійній сферах учителів, зокрема, формування світогляду, збагачення ціннісних орієнтацій, розвиток моральних якостей, уважного, турботливого ставлення до дітей, відповідальності, почуття обов'язку, педагогічного такту, що сприяє створенню педагогом нових інноваційних освітніх технологій.

Є. Хриков

Луганський національний
університет імені Тараса Шевченка

ВПЛИВ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ МЕНЕДЖМЕНТУ НА ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМИ ЗАКЛАДАМИ

Сучасний світ є глобалізованим, мінливим, нестабільним. Цифрова революція охопила всі сфери особистісного та суспільного життя. Ще одна принципова його властивість – формування людини, для якої головними цінностями є свобода, незалежність та самореалізація. Неминуче всі ці особливості сучасного світу вплинули на розвиток менеджменту. У наш час формується нова парадигма менеджменту, що вимагає виокремлення чинників, які впливають на цей процес та її особливостей.

Зміна парадигми менеджменту це тривалий процес, який характеризують певні тенденції розвитку менеджменту. Для виокремлення цих тенденцій було проаналізовано біля